

Ballegård v/Jens Lei
Ballebrovej 17, Blans,
6400 Sønderborg

Kystdirektoratet
J.nr. 2025 - 13848
Ref. lbs
Den 2. juni 2026

Dispensation til etablering af minivådområde inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til etablering af et minivådområde inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr.nr. 657 Blans, Ullerup, i Sønderborg Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Ansøger skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Kystdirektoratet giver direkte besked til ansøger, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Redegørelse for sagen

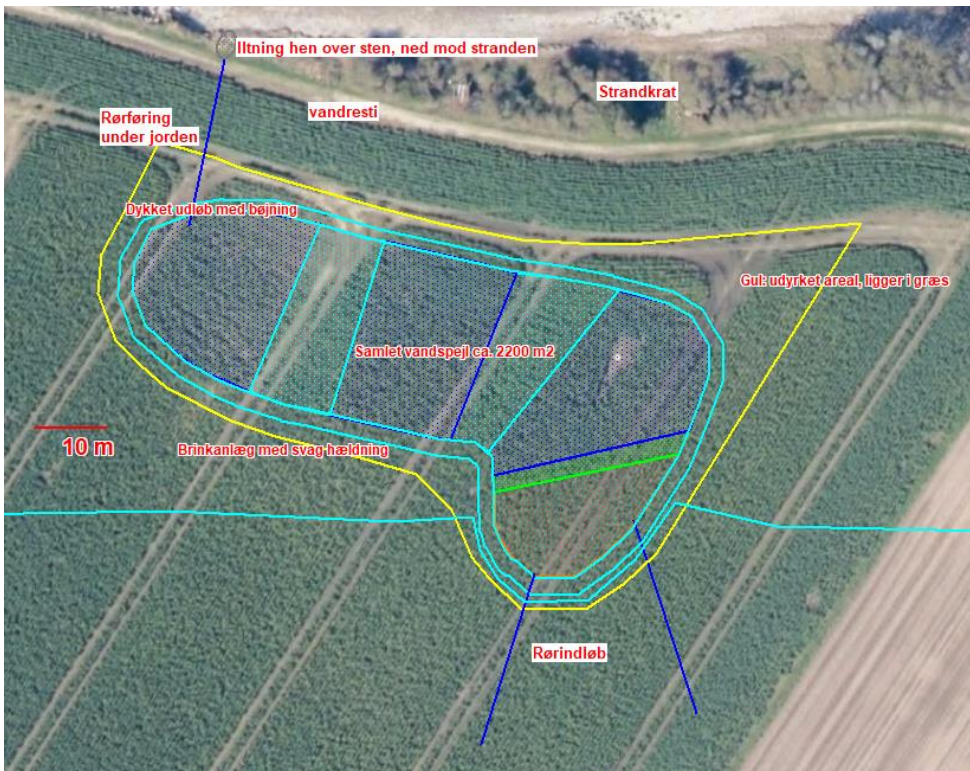
Matrikel 657 Blans, Ullerup er registreret som en landbrugsejendom og er delvist omfattet af strandbeskyttelseslinjen (se figur 1).

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

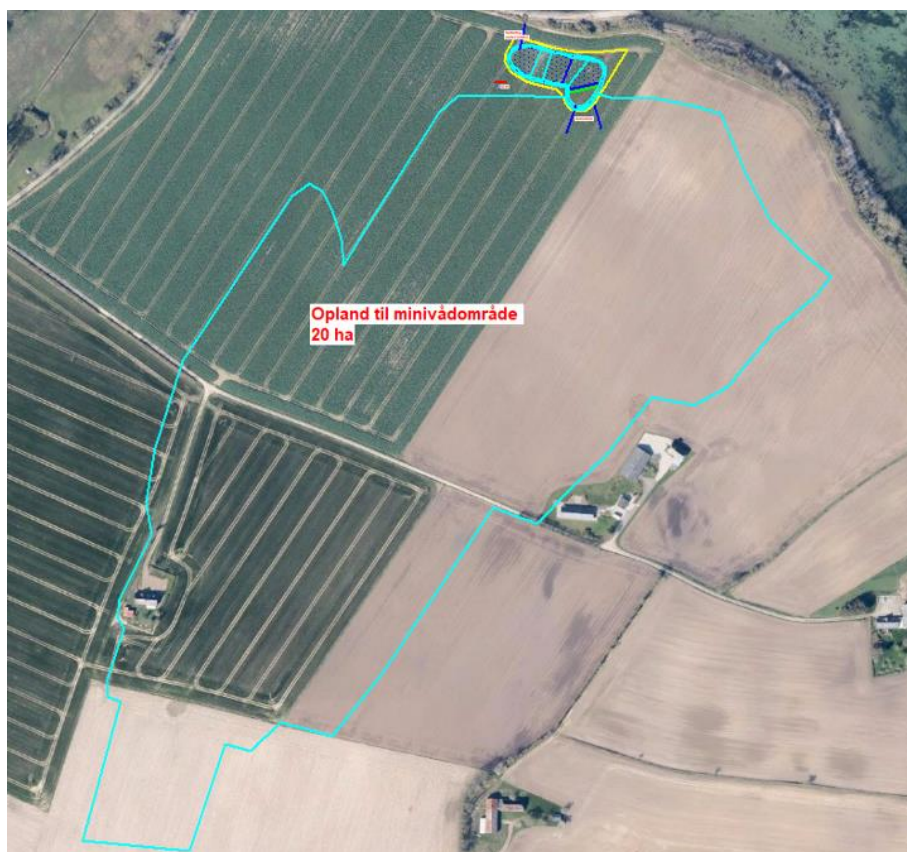

Figur 1. Ortofoto 2025. Den røde prik markerer matrikel 657 Blans, Ullerup. Det strandbeskyttede areal er markeret med orange signatur. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel.

Det ansøgte minivådområde ønskes i sin helhed placeret inden for strandbeskyttelseslinjen (se figur 2 og 3).

Figur 2. Kort fra ansøgningen der viser det ansøgte minivådområde.

Figur 3. Kort fra ansøgningen, der viser minivådområdets placering øverst til højre samt oplandet, der renses med minivådområdet.

Følgende fremgår af ansøgningen:

”Minivådområdet ønskes etableret i tilknytning til to private dræn, der har direkte udløb til Als Fjord. Formålet med at etablere et minivådområde er at rense drænvandet for kvælstof og fosfor, inden det ledes videre til fjorden. Projektet er et led i realisering af den Grønne Trepert, hvor kvælstofudledningen til Als Fjord ifølge Vandområdeplanen skal reduceres med 44 tons / år, for at sikre, at Als Fjord kan komme i God Økologisk Tilstand. Projektet forventes at reducere udledningen af kvælstof til fjorden med 146 kg N/år. [...]

Minivådområdet etableres som en buet sø med afrundede hjørner, med et sandfang ved indløbet mod syd, der dog kun er adskilt fra det øvrige bassin ved en overrislet bræmme, så anlægget får én samlet vandflade. Vandet til minivådområdet kommer fra to hoveddræn, et fra den samme mark og et fra nabomarken mod øst. Vandet samles fra 20 ha opland, som stort set er 100 % omdriftsjord. Selve arealet, hvor minivådområdet ønskes etableret, er ligeledes omdriftsjord.

Vandspejlet i minivådområdet søges lagt så højt i terrænet som muligt, for at grave så lidt som muligt, for at undgå at anlægget kommer til at virke som et hul i terrænet. Eftersom der er godt fald på terrænet ned mod minivådområdet, kan

dræntilløbene hæves en anelse, så vandoverfladen kommer til at ligge tæt på terræn.

Terrænet ved indløbet til minivådområdet ligger i kote 2-2,5 DVR 90, men stiger over kort afstand til 3 m DVR 90.

Som det ses af kortet nedenfor [se figur 4] fra arealinformation, så er der tale om en lavning, hvor der ofte står vand, så der vil ikke være tale om en stor ændring. Derimod vil det sikres, at drænvandet fra marken altid har en opholdstid, inden det løber ud i fjorden, hvorved der sker en rensning. Og selve minivådområdets areal vil blive taget ud af dyrkning, så det ikke tilføres gødning, som risikerer at gå til spilde.

Figur 4. Kort fra ansøgningen, der viser arealet med topografi, hvor minivådområdet ønskes placeret. Der ses at stå vand på en del af arealet.

I lavningen ligger drænet kun ca. $\frac{1}{2}$ m under terræn i marken.

Det tilstræbes at etablere minivådområdets brinkanlæg med en skråning på max 1:5, og brinkerne bliver sået til med græs og/eller blomstrende urter, for at undgå erosion. Sammen med det omkringliggende areal, der kommer til at ligge permanent med græs eller brak, der slås en gang om året, vil det blive en lille biotop i landskabet, selvom det per definition ikke bliver beskyttet efter naturbeskyttelsesloven.

De dybe bassiner bliver etableret med en vanddybde på ca. 1 m, og de lavvandede områder med en vanddybde på ca. 30 cm. Sandfanget etableres med en dybde på ca. 90 cm.

Indløbsrøret skal jf. reglerne om minivådområder være fritløbende, og vil derfor være synligt. Der lægges sten rundt om indløbsrøret, så det bliver så lidt synligt som muligt, og for at sikre, at det ligger fast.

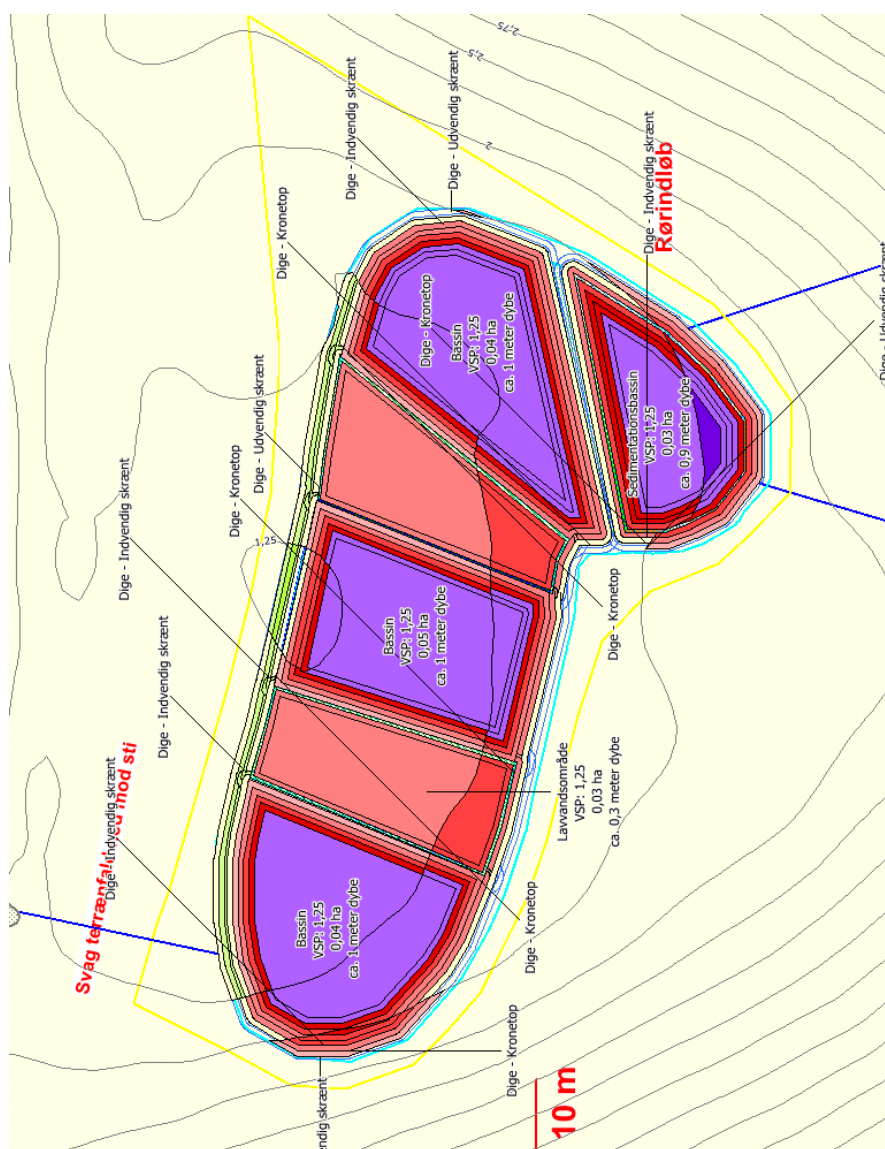
Der etableres dykket udløb fra bassinet, i form af et sort rør med en bøjning. Også dette rør befæstes med sten, så det ligger fast og ikke er videre synligt. Herfra ledes vandet til en iltningstrappe af sten ned mod stranden. Der vil ikke være behov for brønde eller andre tekniske anlæg [...]

I kraft af tjørnehæget, strandvolden og vegetationen på strandvolden ud mod stranden vil anlægget ikke være synligt fra vandsiden eller fra stranden. Vandfladen kommer til at ligge lige under nuværende terræn, og der vil ikke være noget, der rager op eller er synligt fra vandsiden. Som det ses på [...] fotos fra sommeren 2024, så vil den væsentligste forskel være, at der bliver et permanent vandspejl, i stedet for at der somme tider står vand, som tørrer ud i løbet af sommeren.

Mængden af overskudsjord er opgjort med hjælp fra et beregningsværktøj udviklet af SEGES, hvor jordmængderne beregnes ud fra udløbskoten, bassinstørrelser og terrænmodellen samt de ønskede vanddybder i bassinerne. Ud fra et areal på 2200 m² vandoverflade med de foreskrevne dybder, og det nødvendige areal til brinkanlæg, vurderes det, at der vil være ca. 1800 m³ jord i overskud. Her er udløbskoten sat til kote 1,25 DVR 90, eller ca. i samme højde som det laveste terræn i det areal, som minivådområdet etableres på. Hvis vandspejlet lægges i denne kote vil det være nødvendigt at forhøje terrænet med ca. ½ m på nordsiden langs med stien, for at sikre mod overløb til terræn. Der vil således blive terrænreguleret til max kote 1,75 nord på arealet mellem nordsiden af anlægget og stien, så terrænet hæves svagt til kote 1,75 over ca. 5-6 m, og falder igen svagt ned mod stien. Se tegningerne på de næste sider [se figur 5 og 6].

Figur 5. Kort fra ansøgningen, der beskriver terrænændringer.

Figur 6. Kort fra ansøgningen, der beskriver terrænændringer.

Som det ses af tegningen ovenfor [figur 6], så går brinkanlægget i ét med det omgivende terræn allerede ca. 2 m fra vandkanten, fordi vandspejlet kan lægges så tæt på det nuværende terræn. Det forventes, at vandspejlet kan lægges, så det svarer til det laveste område af det nuværende terræn, nemlig omkring kote 1,25.

Ifølge jordartskortet på Arealinformation er undergrunden sandblandet ler. I Landbrugsstyrelsens jordbundskortlægning, der ligger til grund for tilskudsordningen, er området beskrevet som "egnet areal", dvs. med min 12% ler. Her er forventningen, at der kan etableres en tæt bund uden at ilægge en lermembran, men blot ved at bunden klappes og komprimeres med en maskinskovl.

Overskudsjorden fordeles i marken umiddelbart omkring anlægget. Der er tale om så begrænsede mængder, at det ikke vil synes som en landskabelig forandring, når først marken er sået til igen."

I ansøgningen fremgår det yderligere, at minivådområdet ikke kan placeres længere tilbage fra kysten, eftersom drænoplanet derved bliver for småt. Ifølge ansøgers vurdering vil et minivådområde placeret længere tilbage fra kysten også være langt mere synlig fra vandsiden pga. det skrående terræn ned mod kysten i modsætning til placeringen i lavningen bag en strandvold, og hvor det tilstræbes, at minivådområdet etableres med flade brinker, således der ikke er ”kunstige volde” omkring anlægget.

Kystdirektoratet har i forbindelse med sagsbehandlingen modtaget Sønderborg Kommunes screeningsafgørelse, hvori kommunen har truffet afgørelse om, at projektet ikke vurderes at være omfattet af kravet om miljøkonsekvensvurdering, jf. miljøvurderingslovens § 21.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 197 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als) ligger ca. 7 km mod syd. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 173 og fuglebeskyttelsesområde nr. 64.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på afstanden til Natura 2000-området. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod at foretage ændring i tilstanden af arealer inden for strandbeskyttelseslinjen, herunder foretage bebyggelse, udstykning, matrikulering og arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en friholdelse af strandene og de umiddelbart bagvedliggende kystområder mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 1, gælder forbuddet mod tilstandsændringer inden for strandbeskyttelseslinjen ikke for landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning. Kystdirektoratet finder ikke, at etablering af et minivådområde falder ind under den ovenstående undtagelsesbestemmelse uanset om minivådområdet etableres på et landbrugsareal. I vurderingen er der lagt vægt på, at et konstrueret minivådområde er en renseforanstaltning for drænvand fra landbrugsarealer, hvorfor der er tale om et teknisk anlæg.

Ansøgningen skal derfor behandles efter den restriktive dispensationsadgang i lovens § 65 b, stk. 1, hvor en dispensation forudsætter, at der er tale om et særligt tilfælde.

Ifølge den administrative praksis dispenseres der som hovedregel ikke fra strandbeskyttelseslinjen til anlæg af kunstige søer/vandhuller selv om de kan fremme det naturlige dyre- og planteliv, medmindre det har grundlag i en mere omfattende plan for naturforbedring til fremme af udryddelsestruede eller sjældne arter i det pågældende område. Ifølge praksis kan der dog på baggrund af en konkret vurdering meddeles dispensation til etablering af mindre vandhuller/søer på arealer, hvor der tidligere naturligt har været søer/vandhuller, og hvor det vil have en klart naturforbedrende funktion.

Ifølge historisk kortmateriale (lave målebordsblade 1901-1971) har der ikke tidligere været en form vandforløb i lavningen. Kystdirektoratet finder ikke, at etablering af et minivådområde er et projekt, der falder ind over ovenstående praksis, idet minivådområdet er en renseforanstaltning for drænvand fra landbrugsarealer, hvorfor der er tale om et teknisk anlæg.

Kystdirektoratet finder dog efter en konkret og samlet vurdering, at der er tale om et særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation fra strandbeskyttelseslinjen.

I vurderingen er der lagt vægt på minivådområdets placering i landskabet. Det er indgået i vurderingen, at minivådområdets placeres i en lavning, hvor der ofte står vand og som er placeret bag en eksisterende strandvold, således at minivådområdet samlet set bliver placeret lavt/nede i terrænet i forhold til det omkringliggende landskab. Det er ligeledes indgået, at vandspejlet kommer til at ligge lige under det nuværende terræn, mens brinkanlægget udformes således, at det vil gå i et med det omgivende terræn. Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at minivådområdet vil fremstå mindre markant i landskabet til trods for den kystnære placering.

Det er desuden indgået i vurderingen, at der er tale om et miljøforbedrende tiltag af samfundsmæssig værdi, idet det ansøgte er med til at reducere kvælstofudledningen fra markerne.

Da der er tale om en konkret og samlet vurdering af ansøgningen bl.a. på baggrund af de landskabelige forhold i området samt minivådområdets placering og

udformning, finder Kystdirektoratet ikke, at en dispensation vil medføre en uønsket præcedens virkning.

Sønderborg Kommune har truffet afgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 om, at projektet ikke er VVM pligtig.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til minivådområdet som ansøgt.

Med venlig hilsen

Lea Bank Stigsen
Kystdirektoratet
+45 20 86 64 02
lbs@kyst.dk

Bilagliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Ejers repræsentant, Britt Bjerre Paulsen, Spiras, bbp@spiras.dk
- Sønderborg Kommune, post@sonderborg.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Sønderborg, dnsoenderborg-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Sønderborg, soenderborg@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Sønderborg, soenderborg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, nbu_jyl@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15 a og 15 b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65 b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 197 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als

2.2 Områdets udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	
Arter:	Marsvin (1351)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64		
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))